

Briselē, 2022. gada 11. februārī
(OR. en)

6158/22

Starpiestāžu lieta:
2022/0027 (CNS)

FISC 38
ECOFIN 111
MI 101

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2022. gada 10. februāris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretārs <i>Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2022) 39 final
Temats:	Priekšlikums - PADOMES DIREKTĪVA, ar ko Direktīvu 2006/112/EK groza attiecībā uz fakultatīvas apgrieztās maksāšanas sistēmas piemērošanas perioda pagarināšanu noteiktām preču piegādēm un pakalpojumu sniegšanai, kam ir paaugstināts krāpšanas risks, un attiecībā uz ātrās reaģēšanas mehānisma cīņai pret krāpšanu PVN jomā piemērošanas perioda pagarināšanu

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2022) 39 *final*.

Pielikumā: COM(2022) 39 *final*

Briselē, 10.2.2022.
COM(2022) 39 final

2022/0027 (CNS)

Priekšlikums

PADOMES DIREKTĪVA,

ar ko Direktīvu 2006/112/EK groza attiecībā uz fakultatīvas apgrieztās maksāšanas sistēmas piemērošanas perioda pagarināšanu noteiktām preču piegādēm un pakalpojumu sniegšanai, kam ir paaugstināts krāpšanas risks, un attiecībā uz ātrās reaģēšanas mehānisma cīņai pret krāpšanu PVN jomā piemērošanas perioda pagarināšanu

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

- **Priekšlikuma pamatojums un mērķi**

Pašreizējais priekšlikums direktīvai, ar ko groza Padomes 2006. gada 28. novembra Direktīvu 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu¹ (turpmāk "PVN direktīva"), ir izstrādāts, lai 1) dalībvalstis varētu ilgāk piemērot apgrieztās maksāšanas sistēmu, lai apkarotu pastāvošo krāpšanu saistībā ar PVN direktīvas 199.a panta 1. punktā minētajām preču piegādēm un pakalpojumu sniegšanu, un 2) varētu ilgāk izmantot PVN direktīvas 199.b pantā paredzēto ātrās reaģēšanas mehānismu (ĀRM), lai apkarotu krāpšanu, ļoti konkrētos gadījumos piemērojot apgrieztās maksāšanas sistēmu.

Saskaņā ar PVN direktīvas 193. pantu PVN parasti maksā tas nodokļa maksātājs, kas piegādā preces vai sniedz pakalpojumus. Izņēmuma kārtā apgrieztās maksāšanas sistēma ļauj noteikt, ka par PVN maksājumu ir atbildīgs preču vai pakalpojumu saņēmējs. Saskaņā ar šo apgrieztās maksāšanas sistēmu nevis preču piegādātājs / pakalpojumu sniedzējs iekasē PVN, bet gan klients (nodokļa maksātājs) to uzskaita savā PVN deklarācijā. Pēc tam šis PVN tiek atskaitīts tajā pašā PVN deklarācijā, un tādējādi, ciktāl šai personai ir pilnīgas atskaitīšanas tiesības, rezultāts ir nulle.

Apgrieztās maksāšanas sistēmu izmanto, lai apkarotu krāpšanu un jo īpaši "pazudušā tirgotāja" krāpniecisko darbību Kopienā (*MTIC* krāpšana). Šāda veida krāpšana notiek, ja tirgotājs iegādājas preces, kas tiek transportētas vai piegādātas no citas dalībvalsts, izmantojot no PVN atbrīvotu piegādi, un tad pārdod šīs preces tālāk, iekļaujot PVN klientam izrakstītajā rēķinā. Pēc PVN summas saņemšanas no klienta šis tirgotājs pazūd, nesamaksājot PVN nodokli iestādēm. Tīkmēr klients, kas rīkojas labticīgi, parasti var savā PVN deklarācijā atskaitīt PVN, kas samaksāts preču piegādātājam / pakalpojumu sniedzējam. Tādējādi saskaņā ar apgrieztās maksāšanas sistēmu PVN netiek faktiski samaksāts preču piegādātājam / pakalpojumu sniedzējam.

Apgrieztās maksāšanas sistēmu, kuras pamatā ir PVN direktīvas 199.a pants, dalībvalstis piemēro fakultatīvi. Tā ļauj dalībvalstīm cīnīties pret šāda veida krāpšanu iepriekš noteiktās jutīgās jomās, kurās tā parasti notiek² to teritorijā. Tad, kad preču piegādātājiem / pakalpojumu sniedzējiem ir pienākums izmantot apgrieztās maksāšanas sistēmu iekšzemes preču piegādēm vai pakalpojumu sniegšanai, tie nevar rēķinā pieprasīt PVN. Tie attiecīgi nesaņem PVN no klienta, un tādējādi šādi tirgotāji nevarēs pazust ar saņemto PVN. Direktīvas 199.b pantā paredzētais ĀRM ir izņēmuma pasākums, kas ļauj dalībvalstīm nenovēršamu un steidzamu iemeslu gadījumos ātri ieviest pagaidu apgrieztās maksāšanas sistēmu attiecībā uz preču piegādēm un pakalpojumu sniegšanu nozarēs, kurās notikusi pēkšņa un masveida krāpšana un kuras nav minētas PVN direktīvas 199.a pantā. Tā ir izņēmuma procedūra, kas ir ārkārtīgi ātra, jo Komisijai viena mēneša laikā ir jāreaģē vai nu ar negatīvu atzinumu, vai ar rakstisku apstiprinājumu attiecīgajai dalībvalstij, ka tā neieieilst pret

¹ Padomes Direktīva 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.).

² Piemēram, siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu pārskaitīšana, mobilo telefonu, gāzes un elektrības sertifikātu piegāde, telekomunikāciju pakalpojumu sniegšana, graudaugu un citu tehnisko kultūru piegāde.

pasākumu. Dalībvalsts var pieņemt ĀRM īpašo pasākumu no dienas, kad tā ir saņēmusi minēto apstiprinājumu. Izmantojot šo mehānismu, dalībvalstis var īstenot pārejas posma risinājumu, līdz tās saskaņā ar PVN direktīvas 395. pantu iegūst parasto atkāpi, kuras saņemšana var ilgt līdz sešiem mēnešiem. Šādas atkāpes saņemšanai ir vajadzīgs Komisijas priekšlikums un vienprātīga pieņemšana Padomē.

Ar grozījumiem PVN direktīvā 199.a pants tika ieviests³ uz laikposmu no 2010. gada līdz 2015. gada 30. jūnijam un pirmo reizi tā piemērošana tika pagarināta⁴ līdz 2018. gada 31. decembrim. PVN direktīvas 199.b pants tika ieviests⁵ uz laikposmu no 2013. gada līdz 2018. gada 31. decembrim. Gan PVN direktīvas 199.a, gan 199.b panta piemērošana pēc tam tika pagarināta⁶ līdz 2022. gada 30. jūnijam, lai sakristu ar sākotnēji paredzēto datumu, kad stātos spēkā galīgā PVN sistēma (sīkāku informāciju sk. turpmāk).

Laikā, kad PVN direktīvas 199.a un 199.b panta piemērošanas periods tika pagarināts līdz 2022. gada 30. jūnijam, Komisija sniedza ziņojumu par šajos pantos iekļauto mehānismu ietekmi⁷ un, pamatojoties uz nodokļu administrāciju un uzņēmumu ieinteresēto personu sniegto informāciju, secināja, ka šajos pantos paredzētie pasākumi ir noderīgi cīņā pret krāpšanu.

Lai strukturētākā veidā risinātu jautājumu par *MTIC* krāpšanu, Komisija nāca klajā ar priekšlikumu ieviest tā saukto galīgo PVN sistēmu – vienkāršāku un pret krāpšanu drošu sistēmu Savienības iekšējai preču tirdzniecībai⁸. Šis režīms, kas pēc Komisijas priekšlikuma stātos spēkā 2022. gada 1. jūlijā, nodrošina fundamentālu risinājumu pret *MTIC* krāpšanu.

Tomēr pašreizējais stāvoklis Padomē notiekošajās sarunās liecina, ka galīgā PVN sistēma nevarēs stāties spēkā 2022. gada 1. jūlijā. Lai varētu turpināt sarunas par galīgo sistēmu, neapdraudot esošos instrumentus, kas pieejami ar PVN saistītas krāpšanas apkarošanai, ir

³ Padomes Direktīva 2010/23/ES (2010. gada 16. marts), ar ko Direktīvu 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu groza attiecībā uz fakultatīvu un pagaidu apgrieztas maksāšanas sistēmas piemērošanu attiecībā uz noteiktu pakalpojumu sniegšanu ar paaugstinātu krāpšanas risku (OV L 72, 20.3.2010., 1. lpp.).

⁴ Padomes Direktīva 2013/43/ES (2013. gada 22. jūlijs), ar ko Direktīvu 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu groza attiecībā uz fakultatīvu un pagaidu apgrieztas maksāšanas sistēmas piemērošanu saistībā ar noteiktu preču un pakalpojumu piegādi ar paaugstinātu krāpšanas risku (OV L 201, 26.7.2013., 4. lpp.).

⁵ Padomes Direktīva 2013/42/ES (2013. gada 22. jūlijs), ar ko attiecībā uz ātrās reaģēšanas mehānismu pret krāpšanu PVN jomā groza Direktīvu 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 201, 26.7.2013., 1. lpp.).

⁶ Padomes Direktīva (ES) 2018/1695 (2018. gada 6. novembris), ar ko Direktīvu 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu groza attiecībā uz fakultatīvas apgrieztas maksāšanas sistēmas piemērošanas periodu noteiktām preču piegādēm un pakalpojumu sniegšanai, kam ir paaugstināts krāpšanas risks, un attiecībā uz ātrās reaģēšanas mehānisma cīņai pret krāpšanu PVN jomā piemērošanas periodu (OV L 282, 12.11.2018., 5. lpp.).

⁷ Komisijas ziņojums Padomei un Eiropas Parlamentam par Padomes Direktīvas 2006/112/EK 199.a un 199.b panta ietekmi uz krāpšanas apkarošanu (COM(2018) 118/2).

⁸ Ierosinātās galīgās PVN sistēmas ieviešanas pamatā ir divi dažādi priekšlikumi Padomes direktīvām: viens, kurā izklāstīti sistēmas principi, un otrs, kurā sīki izklāstīti tehniskie pasākumi, kas nodrošinātu sistēmas efektīvu darbību. Šie priekšlikumi ir attiecīgi šādi: priekšlikums Padomes direktīvai, ar ko Direktīvu 2006/112/EK groza attiecībā uz pievienotās vērtības nodokļa sistēmas atsevišķu noteikumu saskaņošanu un vienkāršošanu un galīgās nodokļa uzlikšanas sistēmas ieviešanu tirdzniecībā starp dalībvalstīm (COM(2017) 569 final); priekšlikums Padomes direktīvai, ar ko attiecībā uz sīki izstrādāto tehnisko pasākumu ieviešanu galīgās PVN sistēmas darbībai, kas paredzēta nodokļa uzlikšanai tirdzniecībā starp dalībvalstīm, groza Direktīvu 2006/112/EK (COM(2018) 329 final).

lietderīgi pagarināt minētajos pantos ietvertos krāpšanas apkarošanas pasākumus uz ierobežotu papildu laiku.

Pagarinot 199.a un 199.b panta piemērošanas periodu, būtu iespējams arī izstrādāt papildu instrumentus cīņai pret nodokļu nemaksāšanu. Šajā nolūkā un saskaņā ar pasākumu kopumu nodokļu jomā⁹ Komisija gatavo priekšlikumu, lai modernizētu pašreizējos PVN noteikumus, ņemot vērā digitālo tehnoloģiju piedāvātās iespējas. Sadaļā “PVN digitālajā laikmetā” Komisija novērtēs PVN ziņošanas pienākumus, iespējams, ietverot uz darījumiem balstītu ziņošanu un uzlabotu e-rēķinu sagatavošanas sistēmu. Tādējādi tiktu nodrošināts, ka nodokļu administrācijām tiek sniegta ātrāka un detalizētāka informācija par atsevišķiem darījumiem un attiecīgi tiek samazināts krāpšanas risks. Pamatojoties uz šādām izmaiņām tiesību aktos, nākotnē būtu atkārtoti jāizvērtē nepieciešamība turpmāk pagarināt 199.a un 199.b panta piemērošanu.

- **Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Ar šo priekšlikumu uz ierobežotu laiku pagarina PVN direktīvas 199.a un 199.b pantā noteiktos pasākumus, kamēr turpinās sarunas Padomē par priekšlikumu galīgai PVN sistēmai, kas ietver grozījumus PVN direktīvas 199.a un 199.b pantā, nolūkā tos saskaņot ar minētās galīgās sistēmas darbību. Tā kā galīgā PVN sistēma attiecas uz precēm, tad 199.a un 199.b pants tiktu ierobežoti, attiecinot tos tikai uz pakalpojumiem.

Piemērošanas pagarinājums arī atbilst grafikam, kurā Komisija kā krāpšanas apkarošanas pasākumu gatavo jaunus ziņošanas noteikumus, kā rezultātā vairs nebūtu jāpiemēro apgrieztās maksāšanas sistēma. Tomēr, pat ja šie jaunie ziņošanas noteikumi tiktu pieņemti diezgan drīz, nodokļa maksātājiem būtu vajadzīgs laiks, lai pielāgotos jaunajiem noteikumiem, tāpēc piemērošanas pagarinājums līdz 2025. gada beigām šķiet atbilstošs.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Saskaņā ar PVN direktīvas 199.a pantu apgrieztās maksāšanas sistēma cita starpā attiecas uz ES tirdzniecību ar siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotām (ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēma (ETS)). Nolūkā atbalstīt zaļā kursa mērķus, jo īpaši attiecībā uz siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu par 55 % līdz 2030. gadam, ir svarīgi, ka ETS tiek vēl vairāk aizsargāta pret (karuselveida) krāpšanu, ne tikai, lai aizsargātu pret finansiāliem zaudējumiem, bet arī lai izvairītos no tā, ka tiktu apdraudēta sistēmas uzticamība.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Ar šo direktīvu tiek grozīta PVN direktīva, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 113. pantu.

Tā kā ar šo priekšlikumu tiek pagarināta dažu direktīvas noteikumu piemērošana, ir nepieciešami PVN direktīvas grozījumi.

⁹ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei “Rīcības plāns taisnīgas un vienkāršas nodokļu sistēmas izveidei, kas atbalsta ekonomikas atveseļošanas stratēģiju” (COM(2020) 312 final).

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Saskaņā ar subsidiaritātes principu, kā izklāstīts Līguma par Eiropas Savienību 5. panta 3. punktā, Savienības līmeņa darbības var veikt tikai tad, ja dalībvalstis pašas nevar pietiekami labi īstenot paredzētos mērķus un tādējādi ierosināto darbību mēroga vai ietekmes dēļ tie ir labāk sasniedzami Savienības līmenī.

Mērķi, kas ir krāpšanas apkarošana, piemērojot apgrieztās maksāšanas sistēmu un iespēju izmantot ātrās reaģēšanas mehānismu pēkšņas un masveida krāpšanas apkarošanai, vislabāk var sasniegt Savienības līmenī, un tā konkrētais juridiskais pamats ir PVN direktīva. Tādēļ šo pasākumu piemērošanas pagarināšanai ir nepieciešami PVN direktīvas grozījumi.

- **Proporcionalitāte**

Nemot vērā pagarinātās pasākumu piemērošanas fakultatīvo un pagaidu raksturu, priekšlikums ir proporcionāls sasniedzamajam mērķim, kas ir apkarot krāpšanu saistībā ar noteiktām preču piegādēm un pakalpojumu sniegšanu un palīdzēt dalībvalstīm cīņā pret pēkšņu un masveida krāpšanu PVN jomā.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Tiek ierosināta direktīva, ar ko groza PVN direktīvu.

3. **EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI**

- **Ex post izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Kad tika pieprasīts pagarinājums, Komisija iesniedza ziņojumu par apgrieztās maksāšanas sistēmas darbību un ietekmi saistībā ar PVN direktīvas 199.a un 199.b pantu¹⁰ un secināja, ka šajos pantos paredzētie pasākumi ir noderīgi cīņā pret krāpšanu.

Šī padziļinātā analīze tika veikta diezgan nesen, un kopš tā laika PVN direktīva nav mainīta attiecībā uz juridiskajiem nosacījumiem vai praktiskajiem aspektiem apgrieztās maksāšanas sistēmas piemērošanai. Turklāt PVN direktīva nav būtiski grozīta, lai strukturētākā veidā risinātu jautājumu par MTIC krāpšanu. Visbeidzot, Komisijas dienestiem nav informācijas par jaunām nozarēm, kurās pastāvētu MTIC krāpšanas risks un attiecībā uz kurām apgrieztās maksāšanas sistēma būtu pareizais instruments. Tāpēc ir pamatoti secināt, ka iepriekš minētie konstatējumi joprojām ir spēkā.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Saistībā ar iepriekš minēto ziņojumu dalībvalstis tika aicinātas dalīties pieredzē un novērtēt pasākumus. Apspriešanās ar ieinteresētajām personām notika ar PVN ekspertu grupas starpniecību.

Dalībvalstis kopumā uzskatīja, ka PVN direktīvas 199.a pantā iekļautā apgrieztās maksāšanas sistēma ir efektīvs un lietderīgs instruments cīņā pret krāpšanu PVN jomā. Pēc apgrieztās

¹⁰ Komisijas ziņojums Padomei un Eiropas Parlamentam par Padomes Direktīvas 2006/112/EK 199.a un 199.b panta ietekmi uz krāpšanas apkarošanu (COM(2018) 118/2).

maksāšanas sistēmas ieviešanas krāpšana konkrētajās nozarēs ir ievērojami mazinājusies vai izzudusi. Šāds viedoklis tika pausts arī atbildēs, ko sniedza aptaujātās uzņēmumu ieinteresētās personas, kuras uzskata, ka apgrieztās maksāšanas sistēma ir efektīvs pagaidu pasākums krāpšanas apkarošanai.

Attiecībā uz PVN direktīvas 199.b pantā iekļauto ātrās reaģēšanas mehānismu (lai gan tas nekad nebija izmantots) lielākā daļa dalībvalstu uzskatīja, ka tas joprojām ir lietderīgs instruments un piesardzības pasākums izņēmuma gadījumos, kad ir notikusi pēkšņa krāpšana PVN jomā.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Saistībā ar iepriekš minēto ziņojumu ir notikusi apspriešanās ar PVN ekspertu grupu par PVN direktīvas 199.a pantā iekļautā pasākuma darbību un ietekmi. Atsauksmes liecināja, ka apgrieztās maksāšanas sistēma noteiktām preču piegādēm un pakalpojumu sniegšanai tiek uzskatīta par efektīvu pagaidu instrumentu krāpšanas apkarošanai.

Kopumā fakultatīvā apgrieztās maksāšanas sistēma ir novērtēta iepriekš veiktos pētījumos¹¹. Ietekmes novērtējumā, kas pievienots priekšlikumam par vispārējās apgrieztās maksāšanas sistēmas pagaidu piemērošanu¹², ir veikts vispārējās apgrieztās maksāšanas sistēmas novērtējums iekšējā tirgū (arī salīdzinājumā ar nozaru apgrieztās maksāšanas sistēmu).

- **Ietekmes novērtējums**

Iniciatīva uz ierobežotu papildu laiku pagarina PVN direktīvas 199.a un 199.b pantā iekļauto pasākumu piemērošanu, lai sniegtu atbalstu dalībvalstīm cīņā pret krāpšanu PVN jomā, kamēr dalībvalstis Padomē apspriež visaptverošāku PVN sistēmas reformu.

Ņemot vērā Komisijas pašreizējo darbu pie galīgās PVN sistēmas un pie ziņošanas pienākumu modernizācijas un tās plānoto ietekmi uz krāpšanas apkarošanu, patlaban nebūtu lietderīgi veikt izvērtējumu vai pārskatīt pasākumus, jo ikviens secinājums būtu pagaidu un būtu jāpārvērtē, ņemot vērā šos iespējamais jaunus noteikumus.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikumam nebūs nelabvēlīgas ietekmes uz Savienības budžetu.

5. CITI ELEMENTI

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Attiecībā uz PVN direktīvas 199.a pantā paredzēto fakultatīvo apgrieztās maksāšanas sistēmu tiek ierosinātas divas izmaiņas.

¹¹ Skatīt https://ec.europa.eu/taxation_customs/system/files/2016-09/kp_07_14_060_en.pdf

¹² Ietekmes novērtējums priekšlikumam attiecībā uz pagaidu vispārējās apgrieztās maksāšanas sistēmas piemērošanu saistībā ar noteiktu preču un pakalpojumu piegādēm, kam pārsniegta noteikta robežvērtība (SWD(2016) 457).

Pirmkārt, piemērošanas periods tiktu pagarināts līdz 2025. gada beigām. Šķiet, ka tas ir saprātīgs termiņš, lai Padome varētu turpināt sarunas par galīgo PVN sistēmu. Ja galīgā PVN sistēma nestātos spēkā pirms minētā datuma, turpināmības klauzulas dēļ PVN direktīvas 199.a pantā paredzētā kārtība varētu beigties 2025. gadā. Ja galīgā PVN sistēma stātos spēkā pirms 2025. gada, 199.a un 199.b pants tiktu grozīts un tādējādi aizstātu pašreizējos noteikumus, kuru piemērošana tiek pagarināta.

Tāpat šis piemērošanas pagarinājums ir saistīts arī ar Komisijas priekšlikuma par PVN digitālajā laikmetā izstrādi un pieņemšanu, attiecībā uz kuru šobrīd nevar noteikt spēkā stāšanās datumu. Ir paredzēts, ka Komisija priekšlikumu pieņems 2022. gadā. Tāpēc arī šajā kontekstā 2025. gada beigas ir saprātīgs termiņš, lai Padome varētu pieņemt priekšlikumu.

Ja līdz 2025. gada beigām nebūtu ieviesta nedz galīgā sistēma, nedz noteikumi par PVN digitālajā laikmetā, tiktu apsvērta PVN direktīvas 199.a un 199.b panta turpmāka piemērošanas pagarināšana.

Otrkārt, ir veikts neliels tehnisks grozījums attiecībā uz novecojušu ziņošanas pienākumu svītrošanu, uz kuriem balstījās iepriekš minētais Komisijas ziņojums.

Attiecībā uz PVN direktīvas 199.b pantā paredzēto ātrās reaģēšanas mehānismu piemērošanas periods arī tiek pagarināts līdz 2025. gada beigām.

Priekšlikums

PADOMES DIREKTĪVA,

ar ko Direktīvu 2006/112/EK groza attiecībā uz fakultatīvas apgrieztās maksāšanas sistēmas piemērošanas perioda pagarināšanu noteiktām preču piegādēm un pakalpojumu sniegšanai, kam ir paaugstināts krāpšanas risks, un attiecībā uz ātrās reaģēšanas mehānisma cīņai pret krāpšanu PVN jomā piemērošanas perioda pagarināšanu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 113. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu¹,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu²,

saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Krāpšana pievienotās vērtības nodokļa (PVN) jomā rada ievērojamus zaudējumus budžetā un ietekmē iekšējā tirgus darbību.
- (2) Padomes Direktīvas 2006/112/EK³ 199.a pantā paredzēts, ka dalībvalstis var fakultatīvi izmantot apgrieztās maksāšanas sistēmu, lai maksātu PVN par tādu iepriekš noteiktu preču piegādēm un tādu pakalpojumu sniegšanu, kas ir saistīti ar paaugstinātu krāpšanas risku, jo īpaši “pazudušā tirgotāja” krāpniecisku darbību Kopienā (*MTIC* krāpšana). Ātrās reaģēšanas mehānisma (ĀRM) īpašais pasākums ir noteikts minētās direktīvas 199.b pantā, un tas piedāvā dalībvalstīm ātrāku procedūru, kas, ievērojot konkrētus stingrus nosacījumus, ļauj tām ieviest apgrieztās maksāšanas sistēmu, kā rezultātā reakcija uz pēkšņu un masveida krāpšanu ir atbilstošāka un efektīvāka. Abi panti ir spēkā līdz 2022. gada 30. jūnijam.

¹ OV C [...], [...], [...]. lpp.

² OV C [...], [...], [...]. lpp.

³ Padomes Direktīva 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.).

- (3) Komisija pieņēma divus tiesību aktu priekšlikumus⁴ galīgās PVN sistēmas ieviešanai, kam būtu jānodrošina visaptveroša reakcija uz *MTIC* krāpšanu. Par šiem priekšlikumiem, kuriem sākotnēji bija paredzēts stāties spēkā 2022. gada 1. jūlijā, Padomē joprojām notiek sarunas, un ir paredzams, ka tie netiks pieņemti pirms minētā datuma un nestāsies tad spēkā.
- (4) Ievērojot pasākumu kopumu nodokļu jomā⁵, sadaļā “PVN digitālajā laikmetā” Komisija strādā arī pie priekšlikuma par ziņošanas noteikumu modernizēšanu – tā ir sistēma, kas, iespējams, reāllaikā, sniegtu nodokļu administrācijām detalizētu informāciju par atsevišķiem darījumiem un kas apgrieztās maksāšanas sistēmas piemērošanu varētu padarīt lieku.
- (5) Komisija 2018. gadā ziņoja par saviem konstatējumiem par Direktīvas 2006/112/EK 199.a un 199.b pantā iekļauto mehānismu ietekmi uz krāpšanas apkarošanu⁶. Ziņojumā tika norādīts, ka dalībvalstis un ieinteresētās personas kopumā uzskatīja, ka minētās direktīvas 199.a pantā noteiktā apgrieztās maksāšanas sistēma ir efektīvs pagaidu instruments cīņā pret krāpšanu PVN jomā. Turklāt saskaņā ar minēto ziņojumu dalībvalstis uzskatīja, ka ĀRM ir lietderīgs instruments un piesardzības pasākums izņēmuma gadījumiem, kad ir notikusi krāpšana PVN jomā. Kopš tā laika nav mainīti juridiskie nosacījumi vai praktiskie aspekti apgrieztās maksāšanas sistēmas piemērošanai ES PVN sistēmā. Turklāt PVN direktīva nav būtiski grozīta, lai strukturētākā veidā risinātu jautājumu par *MTIC* krāpšanu. Tāpēc ir pamatoti pieņemt, ka šie konstatējumi un apsvērumi lielā mērā ir joprojām spēkā.
- (6) No iepriekš minētā izriet, ka Direktīvas 2006/112/EK 199.a un 199.b pantā iekļautie pasākumi ir bijuši lietderīgi kā pagaidu un mērķtiecīgi pasākumi. Šiem pasākumiem beidzoties, dalībvalstu rīcībā vairs nebūtu efektīva instrumenta krāpšanas apkarošanai, tādēļ ir lietderīgi pagarināt minēto pasākumu piemērošanas termiņu uz ierobežotu papildu laiku, lai Padomē varētu notikt sarunas par galīgo PVN sistēmu un lai varētu turpināt izstrādāt modernizētus ziņošanas noteikumus, kas būtu tikmēr jāpieņem.
- (7) Tādēļ būtu attiecīgi jāgroza Direktīva 2006/112/EK,

IR PIEŅĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Direktīvu 2006/112/EK groza šādi:

- (1) direktīvas 199.a pantu groza šādi:

⁴ Priekšlikums Padomes direktīvai, ar ko Direktīvu 2006/112/EK groza attiecībā uz pievienotās vērtības nodokļa sistēmas atsevišķu noteikumu saskaņošanu un vienkāršošanu un galīgās nodokļa uzlikšanas sistēmas ieviešanu tirdzniecībā starp dalībvalstīm (COM(2017) 569 final), un priekšlikums Padomes direktīvai, ar ko attiecībā uz sīki izstrādāto tehnisko pasākumu ieviešanu galīgās PVN sistēmas darbībai, kas paredzēta nodokļa uzlikšanai tirdzniecībā starp dalībvalstīm, groza Direktīvu 2006/112/EK (COM(2018) 329 final).

⁵ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei “Rīcības plāns taisnīgas un vienkāršas nodokļu sistēmas izveidei, kas atbalsta ekonomikas atveseļošanas stratēģiju” (COM(2020) 312 final).

⁶ Komisijas ziņojums Padomei un Eiropas Parlamentam par Padomes Direktīvas 2006/112/EK 199.a un 199.b panta ietekmi uz krāpšanas apkarošanu (COM(2018) 118/2).

(a) panta 1. punkta ievadfrāzi aizstāj ar šādu:

“Līdz 2025. gada 31. decembrim dalībvalstis var noteikt, ka persona, kura atbildīga par PVN nomaksu, ir nodokļa maksātājs, kas ir saņēmis šādas preču piegādes vai pakalpojumus.”;

(b) panta 3., 4. un 5. punktu svītro;

(2) direktīvas 199.b panta 6. punktu aizstāj ar šādu:

“6. ĀRM īpašo pasākumu, kā noteikts 1. punktā, piemēro līdz 2025. gada 31. decembrim.”.

2. pants

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

3. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*